

'ALS GE GOED LUISTERT, KUNT GE NIEMAND VOLLEDIG ONGELIJK GEVEN'

Na een val met de fiets kan je je angst overwinnen door snel weer te fietsen, leerde ik als kind. Zo doen ook De Roovers. Vorig jaar zetten zij *Anatol* van Arthur Schnitzler in de steigers. Ik zag een onaffe doorloop met elf actrices en drie acteurs. Het stuk haalde nooit de première. Nu pakt de groep in de Monty opnieuw uit met een Schnitzler: *Professor Bernhardt*. De twintig rollen zijn alvast gereduceerd tot acht met Robby Cleiren in de hoofdrol van prof. Bernhardt.

Waarom werd *Anatol* afgevoerd?

Robby Cleiren: 'Na die doorlopen zagen we in dat we er niet waren. We hebben nog doorgewerkt maar er bleven te veel vragen waarop we geen antwoord vonden. Ik zat niet in dat stuk maar weet dat de samenwerking niet vlotte. In zo'n collectief moet de magie werken. Bovendien was dit geen eenvoudig stuk.'

Nauwelijks een jaar later speel je een mogelijk nog moeilijker stuk van dezelfde auteur. Deze ezel stoot zich tweemaal aan dezelfde steen?

Cleiren: 'In *Professor Bernhardt* komen heel andere maar net zo goed interessante thema's aan bod. Bernhardt, de joodse arts-directeur van een Weense ziekenhuis, weigert de toegang aan een katholieke priester die de laatste sacramenten wil toedienen aan een stervende jonge vrouw. Zij is niet meer te redden maar weet niet dat ze op sterven ligt. Ze kreeg een kamferinjectie toegediend zodat ze in een roes en zonder pijn kan sterven. Bernhardt vreest dat de priester de vrouw zal doen beseffen dat ze gaat sterven. De overtuigingen van de arts, symbool van de verlichting en van de priester botsen ongelofelijk

hard. De rel dreigt uit te monden in een discussie tussen joden en niet-joden.'

Een stuk van bijna een eeuw oud, gebaseerd op echte feiten en vol hete actualiteit: stijgend antisemitisme en fundamentalisme.

Cleiren: 'Dat is bij ons niet zo aan de orde. Je kunt het inderdaad lezen als een stuk over racisme, hoe mensen van een bepaalde groep worden uitgesloten. Bernhardt is een geassimileerde vrijzinnige jood. Hij is jood omdat iedereen rondom hem zegt dat hij jood is. Maar hij is vooral wetenschapper. Zijn joodse collega's vinden dat hij een lans moet breken voor de joodse zaak maar daar staat hij heel weigerachtig tegenover.' Er zijn in Wenen ook strenge katholieken die vinden dat een ziekenhuis met 80% katholieke patiënten niet zoveel joodse artsen moet hebben. Interessanter is dat die steil tegenover elkaar staande standpunten elk hun waarde hebben. Politicus Flint zegt in het stuk: 'Als ge goed luistert, kunt ge niemand volledig ongelijk geven.' De priester en Bernhardt handelen vanuit een grote integriteit maar op het einde van het stuk zijn zij de grote verliezers. De priester wordt verbannen naar de Poolse grens omdat hij te veel begrip heeft getoond voor Bernhardt. Deze laatste krijgt gevangenisstraf en wordt

als directeur afgezet.'

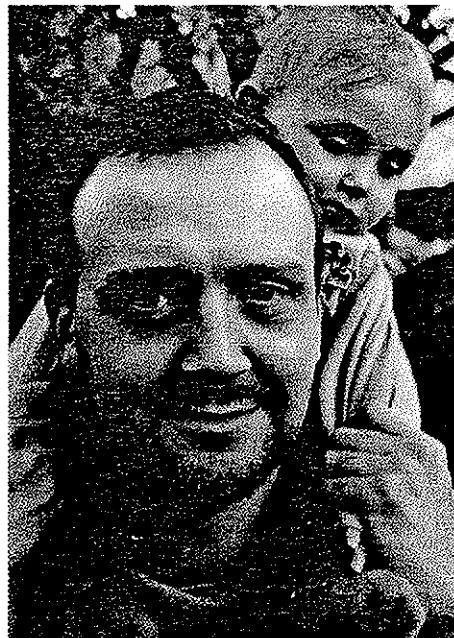
WETENSCHAP VERSUS RELIGIE

Dé waarheid bestaat niet?

Cleiren: 'In het begin krijg je sympathie voor Bernhardt want hij staat in het oog van de storm. Hij krijgt te maken met opkomend antisemitisme en de Weense katholieke bourgeoisie valt over hem heen. Naarmate je andere mensen hoort, denk je: was zijn daad wel zo wijs? Je merkt dat iedereen aanspraak kan maken op een stuk van de waarheid, maar nooit op de volledige waarheid.'

Het euthanasiedebat komt aan de orde, maar ook dat spelen jullie niet uit?

Cleiren: 'Het gaat ons vooral om de vraag: kan één overtuiging boven een andere worden gesteld? Kan wetenschap boven religie worden gesteld of omgekeerd? Volgens de priester laat de directeur de vrouw in zonde sterven. Als wetenschapper kan je geen keuze maken voor het zielenheil van iemand anders wiens mening je daarin niet kent. Misschien wilde ze als ze wist dat ze zou sterven wel graag die sacramenten. Mogen wij de arrogantie hebben om één overtuiging boven de andere te stellen? Bernhardt laat geen ruimte

Robby Cleiren (met dochter Rosa): 'We gaan de puntjes op de 'i' zetten om het conflict heel scherp te brengen.'

voor de overtuiging van de priester of van de patiënt. Bij euthanasie streeft men ernaar dat de patiënt zelf beslist.' Het is een praatstuk. Boeiend?

Cleiren: 'Mensen slaan elkaar om de oren met argumenten. We gaan de puntjes op de 'i' zetten om het conflict heel scherp te brengen zonder dat het gaat vervelen. Wij vinden het spannend met veel afwisseling in de rollen.'

Met de bekende andere Roovers: Sara De Bosschere, Luc Nuyens, Mathijs Scheepers en Sofie Sente. Nieuw bij de groep zijn Stijn van Opstal, Herwig Ilegems en Carly Wijs. (EV)

De Roovers spelen *Professor Bernhardt* van Arthur Schnitzler. Van 15 tot 18 september om 20u30 in de Monty, Montignystraat 3, Antwerpen, 03/238.91.81.